

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 168g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 6¹ și 6² din
Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească

*(repartizarea cererii de recuzare prin intermediul Programului integrat de
gestionare a dosarelor)*

CHIȘINĂU
6 august 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Emilia Cazacu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 30 iulie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 august 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 6¹ și 6² din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, ridicată de dl avocat Nicu Șendrea, în interesele dlui Vladimir Chitorog, parte în dosarul nr. 1-34/2026, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Valentina Suruceanu, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele procesului penal

3. Pe rolul Judecătoriei Hâncești se află cauza penală de acuzare a dlui Vladimir Chitorog de comiterea infracțiunilor de creare sau conducere a unei organizații criminale și spălare a banilor. Cauza penală a fost repartizată pentru examinare dlui judecător Nicolae Zaharia.

4. La 2 iulie 2026, partea apărării a formulat o cerere de recuzare împotriva dlui judecător Nicolae Zaharia. Cererea de recuzare a fost repartizată, în mod aleatoriu, prin Programul integrat de gestionare a dosarelor, nei judecătoare Valentina Suruceanu din cadrul Judecătoriei Hâncești, sediul central. Anterior, dl avocat Nicu Șendrea a formulat cereri de recuzare împotriva nei judecătoare Valentina Suruceanu, care au fost respinse de către dl judecător Nicolae Zaharia.

5. În ședința de judecată din 22 iulie 2026, dl avocat Nicu Șendrea a ridicat, în interesele dlui Vladimir Chitorog, excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 6¹ și 6² din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

6. Printr-o încheiere din 23 iulie 2026, Judecătoria Hâncești a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

- „(1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

„Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.”

Articolul 115

Instanțele judecătorești

- „(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.
- (2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.
- (3) Înfiiințarea de instanțe extraordinare este interzisă.
- (4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sunt stabilite prin lege organică.”

Articolul 116

Statutul judecătorilor

- „(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.
- (2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.
- (3) - abrogat.

(4) - abrogat.

(5) Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora.

(5¹) Judecătorii au doar imunitate funcțională în condițiile legii.

(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.

(7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească sunt următoarele:

Articolul 6¹

Distribuirea aleatorie a dosarelor și constituirea completelor de judecată

„(1) Activitatea de judecare a cauzelor se desfășoară cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. În cazul în care judecătorul căruia i-a fost repartizată cauza este în imposibilitatea de a continua judecarea acesteia, persoana responsabilă, în temeiul unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, asigură redistribuirea aleatorie a dosarului altui judecător. Fișa cu datele privind distribuirea aleatorie a dosarelor se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar.

(1¹) Constituirea completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se fac la începutul anului prin dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.

(2) Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege.”

Articolul 6²

Programul integrat de gestionare a dosarelor

„(1) Programul integrat de gestionare a dosarelor este unic pentru toate instanțele de judecată, fiind parte componentă a sistemului informațional judiciar. Utilizarea acestuia este obligatorie pentru toate instanțele de judecată.

(2) Administrarea Programului integrat de gestionare a dosarelor și asigurarea controlului asupra funcționalității acestuia se efectuează de către Agenția de administrare a instanțelor judecătorești.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul afirmă că normele contestate nu prevăd garanții procedurale și instituționale în situația în care, din cauza numărului redus de judecători, Programul integrat de gestionare a dosarelor nu asigură o distribuire aleatorie a cererilor de recuzare. În situația în care într-o instanță de judecată activează doi judecători, cererile de recuzare formulate în privința lor se soluționează în mod reciproc de către fiecare dintre aceștia.

10. În astfel de circumstanțe, lipsa unei reglementări care ar permite desemnarea unui judecător dintr-o altă instanță de același grad ori aplicarea unui mecanism alternativ afectează dreptul justițiabilului la un proces echitabil.

11. Autorul excepției afirmă că omisiunea în cauză contravine articolelor 1, 4, 16, 20, 23, 26, 54, 114, 115 și 116 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de către subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolelor 6¹ și 6² din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească. Articolele contestate nu au mai constituit anterior obiect al controlului constituționalității din perspectiva acestor critici.

16. O condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate este și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către apărător în procedura de examinare a unei cereri de recuzare a unui judecător. Prin urmare, Curtea constată că prevederile contestate au fost aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

17. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este aplicabilitatea unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental garantat de Constituție.

18. Autorul excepției susține că normele contestate contravin articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și*

cunoaște drepturile și îndatoririle), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*), 114 (*înfăptuirea justiției*), 115 (*instanțele judecătorești*) și 116 (*statutul judecătorilor*) din Constituție.

19. Cu privire la pretinsa încălcare a articolelor 1 alin. (3) și 4 din Constituție, Curtea a subliniat în jurisprudența sa că aceste articole au un caracter general, constituie un imperativ care stă la baza oricăror reglementări, nu pot reprezenta un reper individual și separat și pot fi invocate, de regulă, dacă se constată aplicabilitatea acestora împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea DCC nr. 17 din 21 martie 2024).

20. Curtea a mai notat că articolele 16, 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție, Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (HCC nr. 7 din 10 iunie 2025, § 68).

21. Deși autorul excepției susține că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 26, 114 și 115 din Constituție, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat caracterul contradictoriu al dispozițiilor contestate cu aceste norme constituționale, iar simpla trimitere la acestea nu poate fi considerată o critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională i-ar substitui pe autorii lor la invocarea argumentelor de neconstituționalitate și ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 116 din 8 septembrie 2022, § 24).

22. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 123 din 22 octombrie 2020, § 26; DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 23).

23. Curtea constată că articolul 20 din Constituție, care reglementează dreptul de acces liber la justiție, își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil (a se vedea DCC nr. 14 din 2 februarie 2021, § 22). Potrivit articolului 6 § 1 din Convenție, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege.

24. Un atribut esențial al unui proces echitabil îl reprezintă principiul imparțialității judecătorului. În acest sens, articolul 116 din Constituție stabilește că judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

25. Autorul excepției afirmă neconstituționalitatea pretensei omisiuni legislative de a reglementa modul de repartizare a cererii de recuzare în cazul în care într-o instanță își desfășoară activitatea doar doi judecători. Această situație ar conduce la examinarea reciprocă a cererilor de recuzare de către acești judecători.

26. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că procedura de soluționare a unei cereri de recuzare nu îmbracă forma unui contencios care să reclame un tratament jurisdicțional, fiind o chestiune de administrare a actului de justiție. Procedura cercetării și a judecării cererii de recuzare reprezintă o procedură

incidentală, al cărei obiect este distinct de obiectul procesului penal. Această procedură nu are un caracter jurisdicțional penal în sens material. Curtea a mai subliniat că regulile procedurale în materie de recuzare nu sunt reguli de drept comun privind judecarea în fond a cauzei. Ele au un caracter special, de verificare a conformității motivelor invocate de recuzare și abținere cu cele prevăzute de lege (a se vedea DCC nr. 39 din 29 martie 2022, § 24).

27. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că procedura de recuzare a unui judecător, independentă de procedura care a determinat-o, nu vizează fondul unei acuzații în materie penală și nu se referă nici la o determinare a drepturilor și obligațiilor cu caracter civil în sensul articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Gómez de Liaño y Botella v. Spania*, 22 iulie 2008, § 41).

28. Potrivit articolului 35 alin. (1) din Codul de procedură penală, cererea de recuzare a judecătorului se soluționează de un alt judecător sau, după caz, de un alt complet de judecată. Cererea de recuzare sau declarația de abținere se distribuie spre soluționare în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. În cazul în care nu se poate forma un nou complet de judecată în aceeași instanță, recuzarea se soluționează, în cel mult 5 zile de la primirea dosarului, de instanța ierarhic superioară (articolul 35 alin. (2) din Cod). Curtea notează că, potrivit articolului 34 alin (4) din Codul de procedură penală, nu se admite recuzarea judecătorului sau a completului de judecată care soluționează cererea de recuzare.

29. Curtea observă că, la nivel european, există diverse sisteme de repartizare a cauzelor pe baza unor criterii obiective, stabilite în prealabil. Printre acestea se numără tragerea la sorți, repartizarea în ordinea alfabetică a numelor judecătorilor, repartizarea cauzelor către secțiile instanțelor într-o ordine stabilită în prealabil sau repartizarea cauzelor între judecători prin decizia președinților instanțelor. Este important ca repartizarea efectivă să nu fie supusă unor influențe externe sau interne și să nu fie concepută pentru a favoriza vreuna dintre părți (a se vedea Memorandumul explicativ la Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei¹).

30. Curtea observă că articolele 6¹ și 6² din Legea privind organizarea judecătorească și articolul 35 din Codul de procedură penală instituie principiul repartizării aleatorii a cauzelor. Totodată, Parlamentul i-a delegat Consiliului Superior al Magistraturii competența de a stabili criteriile obiective pe baza cărora să fie distribuite dosarele, inclusiv cererile de recuzare.

31. Astfel, Curtea notează că, prin Hotărârea nr. 110/5 din 5 februarie 2013, Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești. De asemenea, Consiliul a aprobat și o instrucțiune cu privire la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel (a se vedea Anexa la Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 121/11 din 19 martie 2024).

32. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea constată lipsa unei legături de cauzalitate între prevederile contestate și normele constituționale

¹ <https://rm.coe.int/cmrec-2010-12-onindependence-efficiency-responsibilites-of-judges/16809f007d>

invocate, de vreme ce mecanismul de repartizare aleatorie a fost stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr. 110/5 din 5 februarie 2013.

33. De asemenea, Curtea nu poate reține nici critica autorului referitoare la afectarea dreptului la un proces echitabil din cauza examinării unei cereri de recuzare de către un judecător vizat într-o altă cerere de recuzare.

34. Curtea Europeană a analizat o situație în care fiecare dintre membrii unui tribunal vizați de recuzare a participat la luarea deciziei privind recuzările pentru părtinire formulate împotriva colegilor săi. Curtea a constatat că participarea judecătorilor la o decizie privind cererile de recuzare îndreptate împotriva unuia dintre colegii lor poate afecta imparțialitatea fiecăruia dintre membrii recuzați, în cazul în care împotriva acestora au fost formulate cereri de recuzare identice. Cu toate acestea, Curtea a considerat că o astfel de procedură nu a afectat imparțialitatea judecătorilor în circumstanțele specifice ale cauzei, de vreme ce reclamantul își bazase cererile de recuzare pe motive generale și abstracte, aproape identice, fără a face referire la fapte concrete și relevante care ar fi putut dezvălui o animozitate sau o ostilitate personală față de el (a se vedea *A.K. v. Liechtenstein*, 9 iulie 2015, § 68).

35. Prin urmare, Curtea nu constată incidența articolelor 20 și 116 din Constituție din perspectiva criticilor formulate de autorul excepției.

36. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 6¹ și 6² din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, ridicată de dl avocat Nicu Șendrea, în interesele dlui Vladimir Chitorog, parte în dosarul nr. 1-34/2026, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 6 august 2026
DCC nr. 132
Dosarul nr. 168g/2026